

Videoconferința
România - Strategia dezvoltării

1 iulie 2021, 10:00

**Program național de educație duală – singura șansă pentru
creșterea forței calificate de muncă din țara noastră**

Dumitru Costin / Blocul Național Sindical

Sistemul dual

- ▶ **sistemul de învățământ dual este parte a sistemului educational de stat, gratuit**
- ▶ **învățământul profesional dual (IPT-D) este doar o forma particulara a învățământului profesional si tehnic (IPT);**
- ▶ **tinerii care aleg să învețe o meserie în acest sistem beneficiază, față de programele obișnuite ale ministerului, și de un sistem bursier privat.**
- ▶ **poate fi accesat de absolvenții de clasa a VIII-a, iar ponderea orelor de pregătire practică și teoretică în fiecare an de studiu este:**
 - **anul I: 80% ore teorie și 20% ore practică în cadrul companiilor**
 - **anul II: 50% ore teorie și 50% ore practică în cadrul companiilor**
 - **anul III: 45% ore teorie și 55% ore practică în cadrul companiilor**

Sistemul dual

- ▶ **IPT, inclusiv dual (IPT-D), se organizează pentru calificări profesionale de nivel 3, 4 și 5, conform Cadrului național al calificărilor (CNC);**
 - În cadrul CA-urilor unităților care școlarizează exclusiv în învățământ profesional și tehnic, cu o pondere majoritară a învățământului dual, numărul operatorilor economici este egal cu al cadrelor didactice, ceea ce permite luarea unor decizii care favorizează prezența angajatorului;
- ▶ **Conform OUG 84 / 2016, operatorii economici implicați în aceste programe beneficiază și de o serie de avantaje financiar-fiscale:**
 - sunt cheltuieli deductibile „cheltuielile efectuate pentru organizarea și desfășurarea învățământului profesional și tehnic”;
 - se amortizează fiscal „cheltuielile aferente achiziționării, producerii, construirii mijloacelor fixe amortizabile, precum și investițiile efectuate la acestea [...]”;
 - „bursele, premiile și alte drepturi sub formă de cazare, masă, transport, echipamente de lucru/protecție și altele asemenea primite de elevi pe parcursul învățământului profesional și tehnic [...]” sunt considerate venituri neimpozabile.

această formă de învățământ se organizează la „inițiativa operatorilor economici interesați, în calitate de potențiali angajatori și parteneri de practică” și are rolul de a acoperi cererea din piața muncii (cererile operatorilor economici), deci acoperă o nevoie directă a angajatorilor respectivi, la care se adaugă beneficiile menționate.

Învățământ dual – câteva cifre

- ▶ este indiscutabil ca IPT-D a devenit mai prezent în viața educațională românească și ca probabil unele efecte se vor face simțite, incluzând aici o creștere încrederii tinerilor și familiilor acestora în această formă de educație;

Item urmărit / Interval de referință	2017-2018	2018-2019	2019-2020
Nr. unități de inv. preuniversitar care școlarizează / au școlarizat în sistem dual	73	105	175
Nr. de localități unde se regăsesc unități de inv. care derulează / au derulat IPT-D	42	60	98
Nr. domenii de pregătire abordate în programele de tip dual	13	14	16
Nr. calificări prof. pt. care există oferta / programe de studii IPT-D	44	58	73
Nr. clase alocate IPT-D	120,5	188,75	313,7
Nr. locuri alocate în clase în programe IPT-D	3.161	4.658	8.442
Evoluția ocupării locurilor din IPT-D	2.392 75,6%	3.619 77,7%	6.402 75,8%
Absolvenți IPT-D	Cele mai „proaspete” date sunt din 2016, an în care nici nu se putea vorbi de IPT-D în România, ci de învățământ cu elemente de dual, deci datele în cauză sunt nerelevante		

Sursa datelor: Analiza privind evoluția la nivel național a învățământului profesional inițial în sistem dual 2012 – 2019

Autoritatea Națională pentru Formare Profesională Inițială în Sistem Dual din România)

Nu am identificat nici un fel de date legate de ocuparea (angajarea) absolvenților de învățământ profesional și tehnic în sistem dual!

În lipsa unei măsurări a rezultatelor (angajare absolvenți) este aproape imposibil de spus care este de fapt eficiența acestor programe

- ▶ Metodologia de organizare și funcționare a învățământului dual din 29.03.2017 (în vigoare) → nu se stabilește nimic relativ obligația angajatorilor care au solicitat organizarea programelor de învățământ profesional dual *de a angaja absolvenții care corespund din punctul de vedere al competențelor certificate și capacității de muncă;*
- ▶ Cf. acestei Metodologii:
 - calitatea de potențiali angajatori și parteneri de practică, se referă la numai „INTERESUL privind angajarea absolvenților” (ceva ce altfel ar fi trebuit să fie de la sine înțeles și asumat ca obligație) - cf. Art. 5, alin (2)
 - angajatorii se obligă doar „să informeze cu privire la oportunitățile de angajare a absolvenților pe care îi formează în baza contractelor de pregătire practică [...]” - cf. Art. 9, alin (5)
 - angajatorii își rezerva dreptul „stabilirii criteriilor de angajare a absolvenților absolvenții pe care i-a format în baza contractelor de pregătire practică” – cf. Art. 11, lt. M (prevedere preluată și în Contractul de parteneriat, anexa la Metodologie;
 - cuvântul ANGAJARE mai apare de 6 ori pe cuprinsul Metodologiei, dar aceste 6 apariții se referă la angajarea cheltuielilor...
- ▶ Pe cale de consecință operatorul economic, tratează acești absolvenți de învățământ profesional dual formați timp de 3 ani și formați în meseria respectivă la cererea sa, ca pe oricare alt căutător de loc de muncă;
- ▶ În aceste condiții IPT-D se diferențiază net de ceea ce înseamnă învățământul profesional din alte țări unde angajatorul privește IPT-D ca parte directă a strategiei sale de recrutare.

Concluzii / Recomandări

- ▶ rezultatul propriu-zis al IPT-D trebuie sa fie ocuparea forței de muncă în mod sustenabil;
- ▶ IPT-D înseamnă inclusiv un transfer de resurse si facilități/beneficii dintre public spre privat, de aceea trebuie trebuie asigurat cu un rezultat social și economic palpabil:
 - in caz contrar apare un semn de întrebare în legătura cu capacitatea de previzionare a angajatorilor și bineînțeles în legătura cu calificările și competențele pe care aceștia le reclama la un moment dat, din moment ce ei nu au nevoie de absolvenții astfel formați;
- ▶ principala obligație care caracterizează învățământul dual este integrarea elevului-practicant în activitatea operatorului economic care este partener al procesului, mai întâi în termeni de INSTRUIRE PRACTICA, iar ulterior ca SALARIAT PROPRIU-ZIS;
- ▶ promovarea mai eficientă a IPT-D și centrarea eforturilor de promovare pe exemplele de bune practici, cel mai bun exemplu fiind bineînțeles angajarea la compania care este partener al programului;
- ▶ este necesara monitorizarea procesului și a rezultatelor lui, cu o mai largă distribuție și cu situații de actualitate (la zi)

Evoluții la zi

- 1. Se are în vedere în cadrul PNNR alocarea unei sume de peste 338 de mil. Euro pentru crearea a 10 hub-uri dedicate învățământului dual care vor fi administrate în consorțiu;**
 - Aici vor fi incluse universități (în fiecare consorțiu câte una), explicația fiind aceea că este necesară continuarea studiilor de către elevii din dual (deși acest lucru este posibil și acum)
- 2. Se intenționează dezvoltarea unui cadru legislativ separat, dedicat învățământului dual, care va debuta cu crearea unui grup de lucru (public – privat)**
 - De văzut cum se vor desfășura evenimentele și dacă se vor avea în vedere problemele reale ale IPT / IPT-D

Priorități

- 1. Introducerea in lege a ablegației angajatorilor parteneri în programele de studii în sistem dual de a angaja absolvenții care sunt certificați și se află în capacitate de muncă;**
- 2. Monitorizarea corectă si completa a proceselor IPT-D, aceasta însemnând in primul rând (pe lângă alți indicatori) măsurarea angajării absolvenților pe minim două paliere:**
 - 1. angajarea la agentul economic partener al programului;**
 - 2. angajarea în piața liberă;**

Muṭumesc